

Invitation til at søge om tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ i visse kystnære områder på havet (4. (fjerde udbudsrunde))

Kontor/afdeling
CCS

Dato
16-12-2024

J nr. 2024-4339

/lej

Energistyrelsen offentliggør herved vilkårene for at søge om tilladelse i medfør af undergrundslovens § 23 til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ i de såkaldte Jammerbugt-, Inez- og Lisastrukturer, beliggende kystnært på havet i Nordsøen.

Ansøgninger modtages fra og med 9. januar 2025 og skal være Energistyrelsen i hænde senest den 6. marts 2025 kl. 12.00 (dansk tid / CET).

Tildeling af en tilladelse er bl.a. betinget af, at ansøger har den fornødne tekniske og finansielle kapacitet til at drive efterforskning og geologisk lagring af CO₂ i overensstemmelse med undergrundsloven.

Ansøgningen skal også indeholde et arbejdsprogram med de arbejder, ansøger tilbyder at udføre i tilladelsens efterforskningsperiode.

En tilladelse giver rettighedshaver ret til at foretage efterforskning i op til 6 år inden for tilladelsens område. Efterforskningen skal påvise en egnet geologisk struktur, og gennemføres det tilbudte arbejdsprogram på tilfredsstillende vis, får rettighedshaveren ret til at ansøge om forlængelse af tilladelsen med henblik på at foretage lagringsvirksomhed med eneret i op til 30 år.

De udbudte områder er afgrænset jf. vedlagte kort i bilag 2-2.3.

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Alternativet indgik den 20. september 2023 Aftale om styrkede rammevilkår for CCS i Danmark.

Det fremgår heraf, at aftalepartierne er enige om at åbne et udbud på land og kystnært inden udgangen af 2023, samt at aftalepartierne fremover er åbne for nye lagringsmuligheder og teknologier, der kan understøtte sikker og miljømæssigt forsvarlig lagring af CO₂. De udbudte områder har ikke tidligere været udbudt til CO₂ lagring. Udbuddet af fem CO₂-lagringslokaliteter på land blev startet i 2023 og der blev meddelt tre tilladelser i 2024. Det var i 2023 ikke muligt

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

at åbne for ansøgninger vedrørende nearshore områderne, da havplanen på det tidspunkt ikke gav mulighed for det.

De nærmere vilkår for udbuddet fremgår af nærværende invitationsskrivelse med bilag, som blev fremlagt for Folketingets Klima-, Energi og Forsyningsudvalg den 17. december 2024. Invitationsskrivelsens bilag inkluderer bl.a. modeltilladelsen for geologisk lagring af CO₂. Der vil i tilladelsen bl.a. blive fastsat vilkår om, at Nordsøfonden deltager på statens vegne med en andel på 20 pct. i overensstemmelse med ovennævnte CCS-aftale.

Udbuddet offentliggøres i Statstidende og på Energistyrelsens hjemmeside.

Indhold

1. Udbudsform	2
2. Arealer	3
3. Operatørskab	5
4. Ansøgningens indhold og udvælgelseskriterier	5
5. Vilkår for tilladelser til geologisk lagring af CO ₂	10
6. Garantistillelse	12
7. Miljøvurdering af runden	12
8. Ansøgning	13
9. Proces for behandling af ansøgninger	13
10. Bilag	15

1. Udbudsform

Udbuddet af tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ er det fjerde udbud i Danmark. Udbuddet vil gøre det muligt for virksomheder at efterforske i afgrænsede geografiske områder mhp. at påvise, om der er egnede geologiske strukturer til stede, hvori der kan lagres CO₂. Der kan søges om et eller flere af de udbudte områder, enten som en samlet ansøgning eller i særskilte ansøgninger for hvert ansøgt område. Én ansøgning indeholdende ansøgning om flere områder, vurderes per område og skal derfor kunne vurderes enkeltvis. Et selskab kan kun søge om et område én gang, dvs. et selskab kan ikke indgå i flere forskellige ansøgninger vedrørende samme udbudte område.

Såfremt det tilhørende arbejdsprogram opfyldes tilfredsstillende, og der påvises egnede strukturer, kan rettighedshaveren ansøge om forlængelse af tilladelsen med henblik på at foretage lagringsvirksomhed med eneret i op til 30 år med mulighed for yderligere forlængelse.

Udbuddet sker ved bekendtgørelse i overensstemmelse med undergrundslovens § 23 b, stk. 1, nr. 2, hvor bekendtgørelsen angiver arealet, der kan søges om tilladelse i og den periode, der kan ansøges i.

Bekendtgørelse om visse kystnære områder i Danmark, der er åbne for meddelelse af tilladelser til efterforskning og lagring af kuldioxid, er trådt i kraft den 9. januar 2025. Bekendtgørelsen kan ses på retsinformation via dette [link](#), og er desuden vedlagt denne invitation som bilag 1.

Der kan herefter indsendes ansøgninger om tilladelser fra og med den 9. januar 2025 til den 6. marts 2025 kl. 12.00 (dansk tid / CET). Energistyrelsen behandler ansøgninger modtaget inden for fristen og det forventes, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan meddele tilladelse i efteråret 2025.

Tilladelser meddeles efter forelæggelse for Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg.

2. Arealer

Der kan ansøges om tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ i de udbudte områder, der er afbildet på vedlagte kort som bilag 2-2.3, hvorpå både planområdet og overfladeudpegning, der ekskluderer Natura 2000 områder og fare- og øvelsesområder, er angivet. Digitale korttemaer (zipfiler) kan findes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

Der er en række bemærkninger til områderne i og i nærheden af de udbudte områder, som ansøger skal være opmærksom på og inddrage i planlægningen af efterforsknings- og lagringsfasen.

De udbudte områder er beliggende i nærheden af og i overlap med områder, der i havplanen er udpeget som udviklingszoner og særlige anvendelseszoner. Herudover er der ligeledes naturbeskyttelsesområder i nærheden af og overlappende med de udbudte områder. De udpegede områder til andre formål end CO₂-lagring kan ses på [Danmarks Havplan](#) og miljøstyrelsens [MiljøGis](#).

Planområdet er forskelligt fra overfladeudpegningen, idet der kan lagres CO₂ i undergrunden under hele planområdet, mens overfladeinstallationer kun kan placeres indenfor overfladeudpegningen. Overfladeudpegningen omfatter hele planområdet bortset fra arealet, der overlapper med naturbeskyttelsesområder

(Lisa og Inez) og forsvarets fare- og øvelsesområde (Jammerbugt), hvor der ikke vil kunne placeres fysiske installationer.

Udpegninger i havplanen, naturbeskyttede områder og andre aktiviteter m.m. i nærheden af eller i overlap med de udbudte områder kan have indflydelse på de aktiviteter og installationer, som ønskes eller skal udføres i medfør af en tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂. F.eks. kan de naturbeskyttede områder give anledning til, at forundersøgelser, der ønskes gennemført i eller i nærheden af de beskyttede områder, skal tilpasses områdernes udpegningsgrundlag f.eks. igennem afværgetiltag.

Ansøger skal være særlig opmærksom på de i havplanen udpegede sejladskorridorer. Sejladskorridorer er arealreservationer, som har til formål at sikre, at der ikke lægges hindringer i vejen for den frie sejlads, samt at denne ikke væsentligt vanskeliggøres. Hindringer eller vanskeliggørelse af sejladsen kan opstå som følge af etablering af faste strukturer eller som følge af aktiviteter i sejladskorridorerne.

Se kort over relevante overlap mellem de udbudte områder og sejladskorridorer i bilag 9.

Inden for havplanens sejladskorridorer må det påregnes, at der af hensyn til opretholdelsen af den fri sejlads og sejladssikkerheden kan blive tale om begrænsninger af aktiviteter hhv. etablering af anlæg. Dette kan omfatte såvel undersøgelses- anlægs- som driftsfasen. Begrænsninger kan have til formål at forhindre dybdeforringelser på kritiske steder samt at forhindre, at installationer eller aktiviteter finder sted, hvor det kan udgøre en fare for skibstrafikken.

Begrænsninger må i særlig grad forventes ved områderne Lisa og Jammerbugt, som overlapper med to trafikerede internationale IMO-godkendte skibsruter (Rute A og B indtegnet i søkort).

Sejladssikkerheden skal jf. [bekendtgørelse nr. 1229 af 3/10/2023](#) om sejladssikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter i danske farvande kunne garanteres. Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab (MSSB) vil i den forbindelse stille krav om udarbejdelse af en risikovurdering i forhold til sejladssikkerheden ifm. de konkrete projekter og aktiviteter, før der kan træffes endelige afgørelser om mulighederne for etablering af installationer og gennemførelse af aktiviteter. Dette krav gælder uanset, om aktiviteter og/eller anlæg placeres i eller uden for sejladskorridorerne i havplanen.

Der bør foretages UXO undersøgelse forud for aktivitet i området, herunder forundersøgelsesarbejder. I sammenhæng hermed henledes opmærksomheden på § 9 i [bekendtgørelse nr. 1229 af 3/10/2023](#).

Meddelelse af tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden fritager ikke fra at indhente relevante godkendelser og tilladelser fastsat i lovgivningen, herunder nødvendige godkendelser i medfør af miljølovgivningen.

De udbudte områder er udvalgt blandt et større antal områder i Danmark, hvor GEUS har identificeret velegnede geologiske strukturer til lagring af CO₂.

3. Operatørskab

Ansøgninger kan indgives af såvel grupper af virksomheder som enkelte virksomheder.

Det skal fremgå af ansøgninger fra grupper af virksomheder, hvem der ønskes udpeget som operatør. I de særlige tilfælde, hvor operatørskabet ønskes varetaget af en virksomhed, der ikke selv deltager i tilladelsen, skal de ansøgende selskaber angive dette, herunder hvilken virksomhed det drejer sig om, samt dokumentere, at der foreligger skriftlig aftale herom.

Operatøren skal besidde den nødvendige tekniske og finansielle kapacitet, jf. undergrundslovens § 24 d, stk. 1.

I tilfælde af uenighed om valg af operatør blandt de virksomheder, der ansøger om en tilladelse, kan klima-, energi- og forsyningsministeren udpege operatøren på grundlag af ansøgernes kvalifikationer, jf. undergrundslovens § 23 c, stk. 6.

4. Ansøgningens indhold og udvælgelseskriterier

Ansøgningen skal give en fyldestgørende beskrivelse af ansøgeren, det ansøgte område og det foreslåede efterforskningsarbejde, dækkende alle punkter beskrevet i invitationsskrivelsens bilag 3 (dokumentationskrav til ansøgningen).

Ansøgeren bedes derudover vedlægge en udfyldt version af oplysningsskemaerne i bilag 8 til denne invitationsskrivelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at såfremt der meddeles en tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ vil tilladelsen i sin helhed, inklusiv fuldt arbejdsprogram, blive offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside.

Eventuelle bilag til ansøgningen bedes indsendt som separate filer. Illustrationer, herunder kort, diagrammer og logs, skal være i en opløsning så tekst på akser, signaturforklaringer, konturlinjer m.m. kan aflæses.

Vurdering af ansøgninger

Ansøgninger vil blive bedømt efter de kriterier, som fremgår af undergrundslovens § 23 c, stk. 1, dvs. ansøgerens tekniske og finansielle kapacitet, samt de efterforskningsarbejder, som ansøgeren tilbyder at udføre, jf. det arbejdsprogram, der skal indgå i ansøgningen og måden, hvorpå ansøgerne har til hensigt at foretage lagring i det pågældende område.

Tilladelser kan kun meddeles en ansøger, der skønnes at være finansielt solid og pålidelig og teknisk kompetent til at drive og kontrollere den virksomhed, der er omfattet af tilladelsen, jf. undergrundloven § 23, stk. 5 samt pkt. 6. Der kan desuden kun meddeles tilladelse til ansøgere, der tilbyder et arbejdsprogram, der vurderes at kunne tilvejebringe tilstrækkelige data til at påvise en sikker lagringslokalitet for CO₂. Ved vurderingen af, om arbejdsprogrammet kan påvise en sikker lagringslokalitet, vil der også blive taget højde for ansøgerens eksisterende viden i form af den i bilag 3 pkt. B, 1.3.k omtalte databank.

Teknisk og finansiell kapacitet

Ansøger skal kunne redegøre for, hvorledes ansøgeren vil sikre en tilfredsstillende finansiell og teknisk kapacitet (undergrundslovens § 23 c stk. 1a). Ansøgningen skal indeholde dokumentation for, at ansøger har tilfredsstillende finansiell og teknisk kapacitet til at opfylde samtlige ubetingede forpligtelser iht. det ansøgte arbejdsprogram. Ansøgningen skal desuden indeholde en redegørelse for, hvordan den tekniske og finansielle kapacitet vil blive tilvejebragt i de senere faser i tilladelsen.

Ansøgers dokumentation og redegørelse for teknisk og finansiell kapacitet skal stå i forhold til det tilbudte arbejdsprogram. Dokumentationskravene til finansiell og teknisk kapacitet fremgår af vedlagte bilag 3 om dokumentationskrav til ansøgningen.

Der henvises ift. teknisk kapacitet også til Energistyrelsens vejledning om teknisk kapacitet, som kan tilgås via [Energistyrelsens hjemmeside](#), navnlig afsnit 6 om dokumentation for vurdering af teknisk kapacitet. Vejledningen retter sig formelt mod kulbrintetilladelser offshore, men anvendes tilsvarende for virksomhed med CO₂-lagring og tilknyttet virksomhed.

Til dokumentation af ansøgers finansielle kapacitet kræves bl.a. årsrapporter og finansieringsplaner. Ansøger kan også inkludere andet dokumentation, som kan understøtte Energistyrelsen i vurderingen af ansøgerens finansielle kapacitet. Der henvises til [Energistyrelsens vejledning om sikkerhedsstillelse og forsikring](#), som kan tilgås via [Energistyrelsens hjemmeside](#).

Til dokumentation af teknisk kapacitet er det væsentligt, at ansøger kan sandsynliggøre, at ansøger på tidspunktet, hvor ydelserne skal leveres, har fuld råderet over medarbejdere og udstyr, der er nødvendige for at udføre de arbejder, som tilbydes i arbejdsprogrammet. Energistyrelsen vil derfor kræve dokumentation i form af aftaler med leverandører, CV'er på tekniske medarbejdere, et organisationsdiagram, en beskrivelse af beslutningsprocedure- og trin i forbindelse med projekter, herunder boringer, samt en redegørelse for, hvorfor selskabet vurderer både at have den rette organisation og de rette kompetencer til at udføre opgaven.

Såfremt ansøgeren udgøres af en gruppe af virksomheder, skal der vedlægges dokumentation for samarbejdsforholdet mellem de deltagende virksomheder, eksempelvis i form af en samarbejdsaftale eller lignende. Det skal i den forbindelse bemærkes, at ansøgeren på ansøgningstidspunktet skal kunne påvise, at denne har fuld råderet over de nødvendige finansielle og tekniske ressourcer, jf. ovenfor, der er nødvendige for at kunne opfylde forpligtelserne i det tilbudte ubetingede arbejdsprogram. Uklare samarbejdsrelationer mellem selskaber, der i fællesskab ansøger om en tilladelse, kan være en hindring for, at ansøger vurderes at have tilstrækkelig finansiell og teknisk kapacitet.

Vurdering af arbejdsprogram

I vurderingen af det tilbudte arbejdsprogram indgår navnlig en vurdering af dataindsamling, påviselighed, tidsplan, samt hvordan ansøger har til hensigt at lagre CO₂ (undergrundens § 23 c stk. 1, litra b). Disse kriterier er beskrevet nærmere i afsnittet "Udvælgelseskriterier i konkurrencesituationer" nedenfor. Ved vurderingen af, hvorvidt det tilbudte arbejdsprogram kan tilvejebringe tilstrækkelige data til at påvise en sikker lagringslokalitet for CO₂, indgår ansøgerens forhåndsviden og -data og den tilbudte dataindsamling i arbejdsprogrammet. Det vurderes, om forhåndsviden og -data og den tilbudte dataindsamling tilsammen kan afdække væsentlige usikkerheder og risici ved projektet, og om det kan sandsynliggøres, at ansøgeren efter gennemførelse af det tilbudte arbejdsprogram vil kunne opfylde kravene til karakterisering og vurdering af lagringskomplekset og det omgivende område med henblik på CO₂-lagring, som beskrevet i CCS-bekendtgørelsens bilag 1.

I vurderingen kan der også lægges vægt på, hvordan de enkelte arbejder i arbejdsprogrammet understøtter hinanden, for eksempel om der bores dybdeboringer, før der foreligger en fyldestgørende seismisk kortlægning af undergrunden.

Endelig vurderes det, hvordan ansøgeren har til hensigt at foretage CO₂-lagring, og om disse planer sikrer en hensigtsmæssig udnyttelse af undergrunden.

Energistyrelsen kan ifm. vurderingen af ansøgningen indhente tredjepartsvurderinger af ansøgningens geologiske og efterforskningsmæssige indhold fra f.eks. GEUS og Nordsøfonden.

Udvælgelseskriterier i konkurrencesituationer

Hvis der er flere ansøgere til samme område, og de alle har den fornødne tekniske og finansielle kapacitet, foretager Energistyrelsen en udvælgelse blandt disse ansøgere efter de nedenfor beskrevne kriterier. Ansøgninger vurderes navnlig ud fra de nedenstående kriterier i prioriteret rækkefølge. Der foretages en kvalitativ vurdering uden brug af f.eks. pointsystemer.

- a. Dataindsamling
- b. (To ligestillede kriterier):
 - i. Påviseligheden af konkrete lagringspotentialer i det ansøgte område
 - ii. Tidsplan
- c. Måden, hvorpå ansøgerne har til hensigt at foretage lagring i det pågældende område.

a. Dataindsamling

Vurderingen af dataindsamling indebærer en vurdering af mængden og typen af data og viden om den danske undergrund, som indsamles i de tilbudte efterforskningsarbejder.

Der vil være tale om en vurdering af i hvor høj grad, de tilbudte efterforskningsarbejder i tilstrækkelig grad bidrager til realiseringen af CO₂-lagringspotentialer og en øget forståelse af den danske undergrund. I vurderingen indgår blandt andet typen og omfanget af dataindsamling, samt hvordan de tilbudte arbejder indgår i sammenhæng med eksisterende data og viden.

Ubetingede arbejder vægtes højere end betingede arbejder. Rækkefølgen og brugen af dataindsamlingen inddrages også i vurderingen.

Det vil dog altid være en konkret vurdering og afhænge af kvaliteten og omfanget af eksisterende data i området.

Baselinestudier til monitorering af en eventuel lagringslokalitet indgår ikke i vurderingen af dataindsamling i en konkurrencesituation, uanset om disse planlægges udført i løbet af efterforskningsfasen eller først efter eventuel tildeling af en lagringstilladelse.

b. (b_i) Påviseligheden af konkrete lagringspotentialer i det ansøgte område

I vurderingen af påviselighed indgår områdets egnede lagringslokaliteter set i forhold til de tilbudte arbejder. I vurderingen indgår, hvor stor geologisk sikkerhed og kortlægning af usikkerheder og hovedrisici en ansøger kan tilvejebringe for et lagringsprojekt i det ansøgte område.

Der er tale om en vurdering af i hvor høj grad, de ansøgte arbejder kan bidrage til en grundigere geologisk forståelse af en egnet struktur mhp. identifikation af geologiske risici og anvendelse til lagring. Der kan eksempelvis være tale om udførelse af 3D-seismik eller efterforskningsboringer med henblik på at påvise strukturens lagringspotentiale, afklare eventuel hydraulisk kommunikation med andre potentielle lagringsreservoirer eller for at kortlægge potentielle geologiske risici.

Energistyrelsen vil foretage en konkret vurdering af, om de tilbudte arbejder, som beskrevet ovenfor, er hensigtsmæssige ift. det ansøgte områdes geologi og/eller eksisterende data og/eller datakvalitet og tilstrækkelige til, at arbejderne er egnede til at lede til en anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ og for at undgå arealreservation.

b. (b_{ii}) Tidsplan

Energistyrelsen foretager en vurdering af det tidsmæssige aspekt ift., hvornår ansøger planlægger at udføre de tilbudte efterforskningsarbejder og varigheden af de tilbudte arbejder. I vurderingen heraf vægtes det højere, at der er kortere frem for længere tid til gennemførelse af de tilbudte arbejder. Tidsplanen skal være realistisk for ansøger at overholde, så der ikke opstår behov for udsættelse af frister i tilladelsen som følge af en urealistisk tidsplan. Almindeligvis vil muligheden for hurtigere at kunne søge om CO₂-lagringstilladelse vægtes højere end senere søgning om CO₂-lagringstilladelse.

c. Måden, hvorpå ansøger har til hensigt at foretage lagring

Det vurderes, hvordan ansøgerne har til hensigt at lagre CO₂ i undergrunden i det pågældende område. I vurderingen inddrages f.eks. boringer til injektion, herunder antal, placering, indbyrdes placering (afstand mellem boringer), design m.m. i det ansøgte område. F.eks. vil optimering af placering og afstand mellem boringer i et anlæg, der tilgodeser de ønskede leverancer af CO₂ til lagring og samtidig tilgodeser de omgivende arealer ift. miljø og øvrig udnyttelse af undergrunden, vægtes højere end afstand mellem og placering af boringer, som begrænser øvrig udnyttelse af undergrunden. Dvs. anlægsplaner, der muliggør størst mulig udnyttelse af undergrunden, vægtes højere end planer, der i mindre grad tilgodeser størst mulig udnyttelse.

I en konkurrencesituation sammenlignes arbejdsprogrammerne på de ovenstående beskrevne parametre. Her vil særligt typen og omfanget af dataindsamlingen i de enkelte arbejdsprogrammer have betydning for vurderingen. Står ansøgningerne meget lige i forhold til typen og omfanget af dataindsamlingen, vil de øvrige kriterier være afgørende i den ovenfor beskrevne rækkefølge.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan undlade at give tilladelse på grundlag af de ansøgninger, der er indkommet i forbindelse med udbudsrunderen, jf. undergrundslovens § 23 b, stk. 3.

5. Vilkår for tilladelser til geologisk lagring af CO₂

Vilkårene for og reguleringen af tilladelser til geologisk lagring af CO₂ følger dels af implementeringen af EU's CCS-direktiv i undergrundsloven og i CCS-bekendtgørelsen, samt af den allerede fastsatte nationale regulering i undergrundsloven.

Som følge af [Aftalen af 20. september 2023](#) indgår der såkaldte social klausuler i tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂. De kan ses i modeltilladelsens § 7. De sociale klausuler svarer til dem, der gjorde sig gældende ved udbud af CCUS-puljen.

Der indgår desuden vilkår om borgerinddragelse, gebyr for statens udgifter ifm. kvalificering af de områder, der udbydes, og indhentning af baseline-studier hos GEUS i modeltilladelsens § 6.

Af aftalen fremgår det desuden, at der i forbindelse med en eventuel overgang til lagringstilladelse skal betales en afgift til den danske stat svarende til statens udgifter i forbindelse med den geologiske validering af det udbudte område.

Øvrige gældende regler

Undergrundslovens regler om CO₂-lagring kan findes i lovens kap. 6 og 6 a.

Seneste lovbekendtgørelse af undergrundsloven (2023)

Der er desuden fastsat nærmere regler, der implementerer CCS-direktivet, ved [CCS-bekendtgørelsen](#), som senest blev ændret i [2024](#).

Der ansøges om tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂. Tilladelsen giver i første omgang ret til, at efterforske inden for tilladelsens område ifølge det nærmere arbejdsprogram. Det følger af undergrundsloven, at tilladelser i første omgang kan gives i op til 6 år, der kan

forlænges med indtil 2 år ad gangen. Den samlede efterforskningsperiode kan kun undtagelsesvis overstige 10 år.

Gennemføres arbejdsprogrammet på tilfredsstillende vis, og der påvises en egnet geologisk struktur, kan rettighedshaveren ansøge om forlængelse af tilladelsen med henblik på at foretage lagringsvirksomhed i op til 30 år (lagringsfasen) med mulighed for yderligere forlængelse. Tilladelsen indebærer således fra begyndelsen en eneret til at gennemføre lagring, men lagring kan først påbegyndes, når nærmere betingelser i tilladelsen er opfyldt.

Tilladelserne følger således i udgangspunktet den systematik, der har været anvendt ved kulbrintetilladelser, hvor tilladelsen er opdelt i to faser.

Der er udarbejdet en standardtilladelse, den såkaldte *modeltilladelse*, som vil blive anvendt ifm. udbuddet af tilladelser til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂. Modeltilladelsen er vedlagt som bilag 6 (modeltilladelse). Der er tale om en standardiseret tilladelse, og ud fra den konkrete ansøgning vil der derfor kunne være behov for konkrete tilpasninger ift. den enkelte ansøgning. Af tilladelsen fremgår bl.a., hvilke krav der stilles i forbindelse med overgang fra efterforskning til lagring.

CO₂-lagring vil være underlagt almindeligt gældende regler om selskabsbeskatning.

I forbindelse med dette udbud af tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ vil Nordsøfondens andel i tilladelsen være fastsat til 20 pct., som følge af aftalen om rammevilkår for CO₂-lagring i Danmark af 21. juni 2022 og senere aftalen om styrkede rammevilkår for CCS i Danmark af 20. september 2023.

Inden for 90 dage fra meddelelse af tilladelse skal Energistyrelsen have modtaget en godkendt samarbejdsaftale mellem de i tilladelsen deltagende virksomheder (rettighedshaveren), herunder Nordsøfonden. En model for en sådan samarbejdsaftale (Joint Operating Agreement (JOA)), og en tilhørende accounting procedure, er vedlagt som bilag 5.1 og 5.2.

Energistyrelsen bemærker, at væsentlige ændringer af modelsamarbejdsaftalens ordlyd som udgangspunkt ikke kan forventes godkendt.

Energistyrelsen bemærker i den forbindelse, at der rettes særlig opmærksomhed på de aftalte beslutningsprocedurer, herunder stemmeregler, idet disse ikke må være en barriere for fremdrift i tilladelsen, samtidig med at de skal give balancerede kontrolmuligheder for de øvrige deltagere i tilladelsen i forhold til operatøren.

Nordsøfonden deltager, fra og med tilladelsen meddeles af klima-, energi- og forsyningsministeren. Nordsøfonden betaler derfor ikke omkostninger, der er afholdt inden tilladelsen meddeles.

6. Garantistillelse

Til sikring af rettighedshaverens opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til tilladelsen, der udstedes i udbudsrunderen, skal hver enkelt deltager inden for en frist af 30 dage efter meddelelsen af tilladelsen stille sikkerhed af en sådan størrelse og beskaffenhed, som kan godkendes af Energistyrelsen.

Energistyrelsen stiller, i medfør af undergrundsloven, krav om en garantistillelse fra et egnet moderselskab i det ansøgende selskabs koncern i forbindelse med meddelelse af tilladelse. Som udgangspunkt skal garantien stilles af det ultimative moderselskab til det selskab, der skal deltage i tilladelsen, og som udgangspunkt skal det være en tids- og beløbsubegrænset garanti. Det er sædvanligt, at der stilles sikkerhed i form af en moderselskabsgaranti. Det er således allerede i dag et standardkrav i forbindelse med kulbrinteindvinding og anden anvendelse af undergrunden i medfør af undergrundsloven, og der foreligger en standardgaranti, der omfatter samtlige forpligtelser. Som bilag 4 til denne invitation er vedlagt Energistyrelsens modelgaranti, som kan anvendes i den forbindelse. Energistyrelsen kan dog efter en konkret vurdering acceptere en anden garantistillelse, hvis den henset til den konkrete tilladelse skønnes at udgøre en tilstrækkelig sikkerhed, jf. undergrundslovens § 24 a.

7. Miljøvurdering af runden

I forbindelse med forberedelsen af anden udbudsrunde er der gennemført en strategisk miljøvurdering bilag 7. Udbuddet (fjerde udbudsrunde), er også dækket af denne miljøvurdering. Miljøvurderingen har været i høring i Danmark samt, i medfør af Espoo-konventionen, hos de norske og tyske myndigheder.

I løbet af høringsperioden i Danmark indkom i alt 21 hørings svar fra hhv. *Kredsløb A/S, Dansk Fjernvarme, Aarhus Kommune, Randers Kommune, Thy Natur, DN Kalundborg, Energinet, Forsvarsministeriet, Transportministeriet / BaneDanmark, Miljøstyrelsen, Plan- og Landdistriktsstyrelsen, Anne-Grethe Westergaard Hedebo, Herning Kommune, Søfartsstyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen* samt under et *Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi, NOAH Friends of the Earth Danmark, Miljøforeningen Ren Neksø Bugt, Miljøforeningen Havnsø-Føllenslev, Levende Hav, Klimabevægelsen, Det Fælles Bedste, Danmarks Naturfredningsforening Kalundborg /v Susanne Ladefoged og Bürgerinitiative gegen CO₂ Endlager e.V.*

Der blev desuden indgivet hørings svar fra *Norwegian Environment Agency* i Norge samt fra *Bergamt Stralsund, Gemeinde Ostseebad (Borgmesteren), Staatliches Amt Für Landwirtschaft und Umwelt Vorpommern, Bundesamt für Naturschutz, Schleswig-Holstein Ministerium für Energiewende, Klimaschutz, Umwelt und Natur (Ministerium for energiomstilling, klimabeskyttelse, miljø og natur), Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie (Departementet for skibsfart og hydrografi), Umweltbundesamt og Bundesamt für Infrastruktur, Umweltschutz und Dienstleistungen der Bundeswehr* i Tyskland.

Det samlede resultat af den strategiske miljøvurdering og behandling af høringssvarene fremgår af høringsnotatet indeholdende den sammenfattende redegørelse af 17. november 2023, der også er vedlagt som bilag 7.1 og 7.2.

Klagevejledning til den strategiske miljøvurdering er vedlagt som bilag 7.3.

Det bemærkes, at konkrete aktiviteter/projekter i medfør af efterforskningstilladelsen, såsom indsamling af seismik eller udførelse af dybdeboringer, vil bl.a. være omfattet af regler om miljøvurdering og vil i overensstemmelse hermed skulle følge miljøvurderingsloven.

8. Ansøgning

Skriftlige ansøgninger på dansk eller engelsk modtages elektronisk ved upload til den offentlige service Filkassen. Privat link til upload fås ved henvendelse til ccs-lagring@ens.dk.

Energistyrelsen opkræver refusion for sagsbehandlingen af ansøgninger, [jf. bekendtgørelse nr. 844 af 26. juni 2024](#) om refusion af udgifter ved myndighedernes sagsbehandling i forbindelse med undergrundsaktiviteter m.v. Der er tale om et gebyr beregnet på grundlag af en opgørelse over det antal timer, Energistyrelsen bruger på behandlingen af den enkelte ansøgning.

Nærmere oplysninger kan fås ved henvendelse til Energistyrelsen. Skriv til ccs-lagring@ens.dk, alternativt til jbr@ens.dk eller hesu@ens.dk.

Den fulde materialepakke vedrørende udbudsrunderne findes på Energistyrelsens [hjemmeside](#).

9. Proces for behandling af ansøgninger

Energistyrelsen modtager ansøgninger i perioden 9. januar 2025 til og med 6. marts 2025 kl. 12.00 (dansk tid / CET).

Energistyrelsen kan umiddelbart efter ansøgningsfristen offentliggøre antallet af ansøgninger, hvilke virksomheder eller sammenslutning af virksomheder der har søgt og hvilke område(-r) virksomheden/-erne har søgt.

Efter ansøgningsfristen påbegynder Energistyrelsen sagsbehandling af modtaget ansøgningsmateriale. For at bevare fortroligheden forbundet med udvalgsbehandlingen i Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg i overensstemmelse med undergrundsloven, vurderer Energistyrelsen, at styrelsens sagsbehandling tillige skal være underlagt fortrolighed. Energistyrelsens sagsbehandling vil kun basere sig på det ansøgningsmateriale, der er modtaget inden for ansøgningsperioden. Energistyrelsen vil dog i fornødent omfang kunne anmode ansøgere om yderligere dokumentation for ansøgerens finansielle og tekniske kapacitet. Energistyrelsen kan invitere ansøgere på individuelle introduktionsmøder, hvor ansøgerne vil have mulighed for at præsentere det indsendte ansøgningsmateriale. Ansøgere vil ikke under introduktionsmøderne kunne tilføje yderligere eller ændre indhold til det tilbudte arbejdsprogram. Energistyrelsen kan under fortrolighed foretage høring af hele eller dele af modtagne ansøgninger, før der tages stilling til en tildeling. F.eks. via høring af Nordsøfonden og De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS).

Når Energistyrelsen har afsluttet sagsbehandlingen, udsendes fortroligt tilbuds-brev med nærmere angivne vilkår til ansøgeren, hvis ansøgning indstilles til meddelelse af tilladelse. Ansøgeren vil efterfølgende have 10 arbejdsdage til enten at acceptere eller afslå tilladelsen som tilbudt. En ansøgning er først bindende, hvis ansøgeren accepterer tilladelsen som tilbudt. Såfremt tilbuddet afslås, vil tilladelsen blive tilbudt til en eventuel konkurrerende ansøger, såfremt denne ansøger er vurderet til at have tilfredsstillende teknisk og finansiell kapacitet og det tilbudte arbejdsprogram tillige vurderes egnet til meddelelse af tilladelse.

Energistyrelsen kan ligeledes vurdere, at der ikke bør meddeles tilladelse på baggrund af de indkomne ansøgninger.

Såfremt modtageren af tilbuds-brevet accepterer tilladelsen som tilbudt, indstiller Energistyrelsen til klima-, energi- og forsyningsministeren, hvilken ansøger der bør meddeles tilladelse til. Efter oversendelse af indstilling til ministeren forelægges sagen for Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg, jf. undergrundslovens § 23, stk. 8, der vil have mulighed for at komme med bemærkninger til det indstillede. Forelæggelsen foretages af ministeren. Behandlingen i udvalget er underlagt fortrolighed i medfør af undergrundsloven.

Efter fristen for bemærkninger fra Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget, meddeler ministeren officielt tilladelse til den vindende ansøger. Tilladelse forventes meddelt i 1. halvår af 2025. Samtidig meddeles eventuelt øvrige

ansøgere, at De ikke meddeles en tilladelse. Denne meddelelse af afslag på ansøgning om tilladelse anses som en afgørelse, hvorfor den er omfattet af undergrundslovens klagebestemmelser, jf. undergrundslovens §§ 37 a og b.

10. Bilag

- Bilag 1 – Bekendtgørelse nr. 2 af 07/01/2025 om visse kystnære områder i Danmark, der er åbne for meddelelse af tilladelse til efterforskning og lagring af kuldioxid
- Bilag 2 – Kort over udbudte områder
- Bilag 2.1 – Kort over det udbudte område Jammerbugt, inklusive overfladeudpegninger
- Bilag 2.2 – Kort over det udbudte område Lisa, inklusive overfladeudpegninger
- Bilag 2.3 – Kort over det udbudte område Inez, inklusive overfladeudpegningen
- Bilag 3 – Dokumentationskrav til ansøgning
- Bilag 4 – Modelgaranti
- Bilag 5.1 – CO₂-lagring model JOA (modelsamarbejdsaftale)
- Bilag 5.2 – Model Accounting Procedure til samarbejdsaftale
- Bilag 6 – Modeltilladelse for CO₂-lagring
- Bilag 7 - Rapport for den strategiske miljøvurdering af planen for udbud af tilladelser til CO₂-lagring.
- Bilag 7.1 - Høringsnotat - strategisk miljøvurdering af 8 områder på land og kystnært mhp. muliggørelse af co2 lagring.
- Bilag 7.2 - Sammenfattende redegørelse for hvordan miljøhensyn er integreret i planen samt hvordan der er taget hensyn til offentlighedens udtalelser.
- Bilag 7.3 Klagevejledning
- Bilag 8 – Oplysningsskemaer
- Bilag 9 – Kort over overlap mellem udbudsområder og sejladskorridorer